

Ανασκαφές στο Λόφο της Φάμπρικας (Νέα Πάφος): Πανεπιστήμιο της Avignon, 2008

Το Τμήμα Αρχαιοτήτων, ανακοινώνει την λήξη της πρώτης ανασκαφικής περιόδου στο λόφο της Φάμπρικας στην Κάτω Πάφο, η οποία διήρκεσε από τις 15 Απριλίου μέχρι τις 9 Μαΐου 2008. Η ανασκαφή διενεργήθηκε από γαλλική αποστολή υπό την διεύθυνση της Δρας Claire Balandier, Καθηγήτριας Αρχαίας Ιστορίας και Αρχαιολογίας στο Πανεπιστήμιο της Avignon, με την οικονομική υποστήριξη του Υπουργείου Εξωτερικών της Γαλλίας.

Στόχος της πρώτης αυτής ανασκαφικής περιόδου ήταν να εντοπιστούν τα ίχνη του βορειοανατολικού τμήματος του αρχαίου τείχους της πόλης της Νέας Πάφου, το οποίο είναι ακόμα άγνωστο. Μια αρχαιολογική επισκόπηση στη κορυφή του λόφου επέτρεψε τον εντοπισμό μερικών ογκόλιθων - οι οποίοι βρίσκονται στη θέση τους - στο βόρειο τμήμα της περιοχής, ακριβώς κάτω από την βορειότερη άκρη του λόφου, κοντά στην οδό Δαιδάλου. Η ανασκαφή απέδειξε ότι οι ογκόλιθοι αυτοί ανήκουν σε τοίχο, ο οποίος αποκαλύφθηκε σε μήκος περισσότερο από 20 μέτρα προς τα νότια. (Φωτ.1).

Μετά από έρευνα που διενεργήθηκε στο πίσω μέρος, διαπιστώθηκε ότι ο τοίχος αυτός δεν κτίστηκε με δύο όψεις, αλλά ακουμπά στον βράχο. Η πρόσοψη του τοίχου είναι κατασκευασμένη από λαξευτούς ογκόλιθους, πιθανόν σε δεύτερη χρήση και το εσωτερικό του αποτελείται από χαλίκια. Τα θεμέλια του εντοπίστηκαν σε βάθος 3 μέτρων. Η ανασκαφική έρευνα δεν έχει προχωρήσει ακόμα μέχρι το φυσικό βράχο. Στοιχεία που προκύπτουν από τη στρωματογραφία φανερώνουν ότι ο τοίχος αυτός κτίστηκε κατά τα τέλη της Ελληνιστικής περιόδου ή κατά τις αρχές της Ρωμαϊκής. Η ακριβής χρονολόγηση όμως θα διαπιστωθεί στην επόμενη ανασκαφική περίοδο τον επόμενο χρόνο.

Στο ανατολικό μέρος του λόφου, βόρεια του θεάτρου, εκεί όπου ένα μονοπάτι φτάνει στην κορυφή του λόφου παρατηρήθηκε ότι υπάρχει ένα άνοιγμα στο βράχο. Αυτό το σημείο διενεργήθηκε έρευνα με σκοπό να διαπιστωθεί κατά πόσο πρόκειται για τη βορειοανατολική πύλη της αρχαίας Πάφου. Δεν εντοπίστηκαν οποιαδήποτε στοιχεία που θα μπορούσαν να συνδεθούν με την πύλη, αλλά ήρθαν στο φως διάφοροι τοίχοι και αρχαιολογικά στρώματα. Ένας τοίχος ανασκάφηκε παράλληλα με την κορυφογραμμή που σώζεται μόνο σε ύψος 0,50 μ. αλλά φαίνεται καθαρά ότι πρόκειται για τοίχο κτισμένο με πελεκητούς λίθους, προσεκτικά λαξευμένους και με επίχρισμα ασβεστοκονιάματος. Δεν μπορεί σε αυτό το στάδιο να διευκρινιστεί σε ποιο κτίριο ανήκει. Μετά την καταστροφή του χρησιμοποιήθηκε ως θεμέλιο ενός μεταγενέστερου κτιρίου, το οποίο και αυτό καταστράφηκε. Η κεραμική χρονολογείται στα μεσαιωνικά χρόνια και ακριβέστερα στη φραγκοκρατία. Βρέθηκε μια σφραγίδα του Gerardus, Επισκόπου της Μπολόνια, πιθανόν από τον 13ον αιώνα. Όλα τα ευρήματα από την περιοχή αυτή μαρτυρούν ότι πρόκειται για ένα σημαντικό κτίριο στο τμήμα αυτό του λόφου της Φάμπρικας κατά την μεσαιωνική περίοδο, πιθανόν μια εκκλησία. Κατά την ερχόμενη ανασκαφική περίοδο ίσως δοθούν κάποιες απαντήσεις στα ερωτήματα αυτά.

Στο δυτικό μέρος του λόφου της Φάμπρικας, κοντά στην οδό Αγίου Παύλου, εκεί καθαρίστηκε ο βράχος όπου διακρίνονταν μερικά σκαλιά. Η έρευνα που ακολούθησε απέδειξε ότι δεν πρόκειται για σκαλιά, αλλά για λαξεύματα, αποτελέσματα λατόμησης. Μια απλή οικία ή ένα κατάλυμα για πρόβατα, το οποίο κτίστηκε κοντά στο βράχο, πιθανό να χρονολογείται στην Τουρκοκρατία,

όπως μαρτυρεί ένα τεμάχιο από μια καπνοσύριγγα. Σε αυτή τη περιοχή δεν έχει εντοπιστεί οποιοδήποτε στοιχείο του τείχους της πόλης.

Προτεραιότητα της επόμενης ανασκαφικής περιόδου της Γαλλικής Αρχαιολογικής Αποστολής στη Πάφο είναι να εντοπιστούν τα ίχνη του τείχους της πόλης στο βόρειο τμήμα του λόφου της Φάμπρικας, να διευκρινιστεί η χρήση του μεσαιωνικού κτίσματος στο ανατολικό τμήμα του λόφου, και να καθοριστεί με ακρίβεια η χρονολόγηση των ευρημάτων.